Medicatie: effecten en bijwerkingen

Als gedetailleerde informatie over geneesmiddelen nodig is, adviseert de Werkgroep het Farmacotherapeutisch Kompas (Nederland). De informatie in deze bijlage kan namelijk veranderen als er nieuwe geneesmiddelen in de handel komen en als er meer bekend wordt over de farmacologie van bestaande geneesmiddelen.

Klasse: stofnaam	Werkingsmechanisme	Effecten	Bijwerkingen
levodopa: • L-dopa	• wordt in de hersenen omgezet in dopamine (geneesmiddel dat de meeste symptoomverlichting biedt bij de ziekte van Parkinson)	• vermindert bradykinesie en rigiditeit. • geen effect op rusttremor, axiale symptomen (inclusief spraak-, loop- en balansproblemen). • geen effect op motorische complicaties	• hypertonie, orthostatische hypotensie, hart- en vaatproblemen, misselijkheid (meest voorkomende bijwerking), hoofdpijn, maag- en darmproblemen • op de lange termijn: responsfluctuaties, dyskinesieën, dystonie, verwardheid, hallucinaties, slaapstoornissen, visuele hallucinaties
dopamine-agonisten: • pramipexol • ropinirol • rotigotine • apomorfine	• stimuleert postsynaptische dopaminereceptoren in het striatum	• vermindert hypokinesie en rigiditeit	• orthostatische hypotensie, freezing, slapeloosheid, slaperigheid, duizeligheid, constipatie, perifeer oedeem (met name in de voeten), misselijkheid en braken, verwardheid, psychose, visuele hallucinaties, impulscontrolestoornissen inclusief dwangmatig aan lichaamsbeweging doen (hoofdzakelijk bij jonge patiënten) • op de lange termijn: zoals bij levodopa, maar in veel mindere mate
amantadine	• antagonistisch effect op glutamaatreceptoren	• vermindert dyskinesieën en tremor • geen effect op niet-motorische problemen en complicaties van de ziekte van Parkinson	• hallucinaties, verwardheid, agitatie, orthostatische hypotensie, duizeligheid, angst, coördinatiestoornissen, slaapstoornissen, slapeloosheid, nachtmerries, ataxie, perifeer oedeem, misselijkheid en braken, hoofdpijn, constipatie, diarree, anorexie
MAO-B-remmers: • selegiline • rasagiline	• vermindert de afbraak van dopamine	• vermindert motorische symptomen (beginstadium) en door levodopagebruik veroorzaakte motorische complicaties • geen effect op motorische fluctuaties of depressie	• orthostatische hypotensie, hallucinaties, pijnlijke gewrichten (monotherapie met rasagiline)
COMT-remmers: • entacapon • tolcapon	• remt de metabolisering van levodopa, resulterend in een langere halfwaardetijd van levodopa en in een langere werkingsduur van afzonderlijke levodopadoses	• beperkt effect op motorische symptomen (UPDRS II, algemene dagelijkse levensverrichtingen) • toe te voegen aan carbidopa/levodopa in geval van motorische fluctuaties door het *wearing off*-fenomeen	• dyskinesieën, cognitieve stoornissen, cardiovasculaire complicaties, neuropsychiatrische complicaties, misselijkheid, diarree, verkleurde urine, leverbeschadiging (tolcapon)
anticholinergica: • biperideen • trihexyfenidyl	• herstelt het verstoorde neurotransmitterevenwicht tussen acetylcholine en dopamine in het striatum	• vermindert rusttremor en (minimaal) bradykinesie	• geheugenverlies, verwardheid, minder zweten, wazig zien, urineretentie, misselijkheid, constipatie, droge mond, vertraagde maaglediging met gevolgen voor de levodopa-absorptie
bètablokkers: propranolol	• onbekend	• effect op tremor niet bekend	• bradycardie